

LAUSUNTO

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta (VNS 7/2020 vp)

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

SLL kommentoi selontekoa soveltuvien osien osin.

SLL pitää hyvänä, että Suomi haluaa nostaa keskeisiksi EU-yhteistyön tavoitteiksi eurooppalaisten osaamistason vahvistamisen, koulutuksellisen tasa-arvon lisäämisen ja jatkuvan oppimisen uudistuksen. Nämä ovat keinoja saavuttaa mainittuja pitkän aikavälin tavoitteita globaalista kilpailukykyä, vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä sekä yhteiskuntien resilienssin vahvistamisesta. Lisäksi osaamistason vahvistaminen parantaa koko EU:n kykyä selvitä vallitsevasta koronapandemiasta ja sen aiheuttamasta poikkeustilanteesta. SLL haluaa kuitenkin muistuttaa, että tulevaisuudessakin päätöksenteko koulutuspolitiikasta tulee pitää jäsenmaissa. Lisäksi SLL haluaa nostaa esiin, että suomalainen maksuton, laadukas ja kaikille saavutettava koulutus on paras keino saavuttaa näiden tavoitteiden toteutuminen.

Selonteossa on nostettu esiin inhimillisen pääoman merkitys voimavarana. Erasmus+-ohjelman hyödyntäminen on tärkeä osa inhimillisen pääoman ja kulttuurillisen osaamisen vahvistamisessa. On kuitenkin tärkeä huomata se, etteivät kaikki suomalaiset opiskelijat pysty sitä täysimääräisesti hyödyntämään eli he ovat samanaikaisesti eriarvoisessa asemassa keskenään liikkuvuusvaihtoehtojen suhteen: Vieläkään lukiolaisilla ei ole mahdollisuutta osallistua Erasmus+-ohjelman yksilöliikkuvuusohjelmiin, vaan mahdolliset vaihdot toteutetaan aina oppilaitosyhteistyön kautta. SLL:n tavoitteena on, että yhä useammalla lukiolaisella olisi jo lukion aikana mahdollisuus kansainvälistymiseen ja vaihtojaksoihin ulkomailla. Tästä syystä on tärkeää, että yksilöliikkuvuusohjelmat saadaan tulevaisuudessa laajennettua koskemaan myös yleissivistävän koulutuksen opiskelijoita.

Lisäksi SLL haluaa nostaa esiin huolensa kansainväliseen liikkuvuuteen osallistuvien opiskelijoiden määrien laskusuhdanteesta. [Opetushallituksen tilastojen mukaan](#) koronapandemia vaikutti merkittävästi lukukaudella 2019–2020 laskien liikkuvuuden 11,2 prosenttiin suhteessa lukuvuonna aloittaneiden määrään. Kuitenkin tilastoista on myös nähtävissä laskusuhdannetta opiskelijaliikkuvuudessa jo ennen koronapandemiaa. Yksi syy liikkuvuuden vähenemiseen on vaihto-opintojen huono hyväksiluettavuus lukio-opintoihin. Tätä tulisikin kehittää, jotta kiinnostus ulkomaan vaihtoihin kasvaisi eikä vaihtoaika tarkoittaisi aina välttämättä opintojen pitenemistä kolmen vuoden tavoiteajasta jopa neljään vuoteen.

Digitalisaation merkitys tulee kasvamaan tulevaisuudessa muun muassa koulutuksen ja työelämän osalta. Vallitseva koronapandemia on lisäksi kiihdyttänyt muutosnopeutta merkittävästi aikaisemmin oletetusta. Tästä syystä on tärkeää nostaa koulutuksen digitalisaatioon liittyvät kysymykset vahvemmin EU:n agendalle. Erilaiset digitaaliset ratkaisut tulevat lisääntymään ja kehittämään koulutusta, koulutusjärjestelmiä ja erilaisia liikkuvuusratkaisuja.

SLL kannattaa tieto- ja viestintätekniikan käytön ja merkityksen kasvattamista opetuksessa. Opiskelijoiden digitaalisista taidoista on pidettävä huolta tarjoamalla opetuksen yhteydessä tukea ja ohjausta digitaalisten opiskelumenetelmien käyttöön. Lähtökohtana tulee olla, että jokaisella lukiolla on riittävät ja ajanmukaiset välineet ja yhteydet. Tämä tarkoittaa opetushenkilökunnan säännöllistä kouluttautumista, uusien hyödynnettävien keinojen käyttöönottoa opetuksessa sekä riittävää tukea oppilaitosten puolelta. Laitteiston nykyaikaistamisen lisäksi on huolehdittava sähköisten oppimisympäristöjen ja sovellusten kehittämisestä ja käyttöönotosta. On tärkeää, että opetuksessa käytettävät sovellukset ja laitteet valmentavat opiskelijaa myös opintojen jälkeiseen elämään ja työuralle.

SLL pitää tärkeänä sitä, että Suomi haluaa edistää oikeudenmukaisempaa työelämää ja sukupuolten tasa-arvoa myös työelämässä. Samapalkkaisuuden ja palkka-avoimuuden edistäminen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen helpottaminen ovat tärkeitä toimia sen puolesta, että sukupuolten tasa-arvo toteutuisi työelämässä.

SLL on tyytyväinen, että yhdeksi osa-alueeksi selonteossa on otettu osallisuus ja avoimuus. On tärkeää edistää eri ihmisryhmien osallistumismahdollisuuksia, mutta erityisen tärkeää se on nuorten osalta. Tämä on ansiokkaasti tunnistettu selonteossa. Nuorten osallistamisessa on keskeistä huolehtia, ettei se jää vain pintapuoliseksi kuulemiseksi, vaan nuoret saavat aidosti vaikuttaa ja osallistua, ja heidän äänensä kuullaan. SLL pitää tärkeänä, että Suomi myös puuttuu muiden maiden mahdollisiin demokratiarikkomuksiin.

Helsingissä 24.3.2021

Emilia Uljas
Puheenjohtaja

Heikki Luoto
Pääsihteeri

Lisätietoja:

koulutuspoliittinen asiantuntija Jenni Tuomainen, 050 551 1574, jenni.tuomainen@lukio.fi
sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen, 050 377 7729, iiris.hynonen@lukio.fi